

אגדת רב אדא בר אבא – כפל הקשרים וכפל מסרים באגדה בסוגיה תלמודית אחת

יונתן פיינטוך

בחקר האגדה בספרות חז"ל הודגשה בשנים האחרונות התרומה החשובה של קריאת סיפור האגדה לאור הקשרו הספרותי הרחב הן לפרשנות הסיפור הן לפרשנות ההקשר הרחב, בספרות חז"ל בכלל, ובתלמוד הבבלי בפרט. המאמר הנוכחי דן בסיפור אחד כזה – סיפורו הטרגי של רב אדא בר אבא, בבבא בתרא כב ע"א – שמופיע בהקשר הלכתי מסוים בתלמוד הבבלי. ניתוח הסיפור, המשלב קריאה צמודה שלו וניתוח עיצובו הספרותי, יחד עם ביקורת המקורות, מראה שהסיפור מקיים זיקות מסוגים שונים לשני דיונים הלכתיים נפרדים בסוגיה שבה הוא משובץ. ממילא, שתי תמות שונות, או שני מסרים שונים, עולים מהזיקה בין האגדה להלכה בסוגיה זו. הקריאות השונות שמוצעות במאמר זה לסיפור לאור כל אחד מהקשריו השונים בסוגיה שופכות גם אור חדש על המטרות והמתודות המתוחכמות של יוצרי התלמוד הבבלי ועורכיו, בעיצובם של סיפורים, בשיבוצם בהקשרים מסוימים בתלמוד הבבלי וביצירת הזיקות בין הסיפורים להקשרים אלה.

ד"ר יונתן פיינטוך, המחלקה ללימודי יסוד ביהדות, אוניברסיטת בר-אילן, רמת גן 5290002
tani700@gmail.com